

Vilka biståndsformer de som är inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem har rätt till och hur dessa förhåller sig till varandra

RS/020/2021

Fastställelsebeslut: RA/047/2021			Version 1.0
Beslutsdatum: 2021-03-02			
Gäller för: hela myndigheten			
Gäller från och med: 2021-03-02			
Datum för revidering	Version	Avsnitt som reviderats	Beslutsbeteckning
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX

Fakta om rättsliga ställningstaganden

Rättsliga ställningstaganden utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen.

Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning.....	3
2. Bakgrund och syfte	4
3. Gällande rätt.....	4
4. Rättslig bedömning	4
4.1 Felaktiga utbetalningar.....	4
4.2 Hur förhåller sig biståndssystemen till varandra.....	5
4.2.1 LMA vs försörjningsstöd och omkostnadsersättning.....	5
4.2.2 LMA vs bosättningsbaserade förmåner	6
4.2.3 LMA vs studiestöd	7
Bilaga: gällande rätt	9

1. Sammanfattning

- När ett familjehemsplacerat ensamkommande barn ansöker om bistånd enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA) ska en behovsprövning göras utifrån att omkostnadsersättning utgår till familjehemmet, som i huvudsak är tänkt att täcka samma behov som dagersättningen. Även om denna ersättning går till familjehemmet är den en del av barnets försörjningsmöjligheter. Denna behovsprövning torde vanligtvis resultera i ett avslag. Kommunerna gör sig i dessa fall inte skyldiga till en felaktig utbetalning varför en underrättelse enligt lagen (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (s.k. FUT) inte behöver meddelas.
- När en utlänning som har beviljats bistånd enligt LMA och fått detta bistånd utbetalat också får bosättningsbaserade förmåner av Försäkringskassan enligt 5 kap. socialförsäkringsbalken (SFB) ska Migrationsverket lämna en underrättelse om detta eftersom det då kan vara fråga om en felaktig utbetalning. Ändrar inte underrättad myndighet sin utbetalning bör verket i vanlig ordning göra en behovsprövning av bistånd enligt LMA.
- När en utlänning som omfattas av LMA och har rätt till bistånd enligt den lagen får studiestöd av Centrala studiestödsnämnden (CSN) ska en behovsprövning göras utifrån det studiestöd som denne får vid prövning av ärende om bistånd enligt LMA. Vanligtvis torde denna behovsprövning resultera i ett avslag på ansökan om bistånd enligt LMA.

2. Bakgrund och syfte

Inom mottagningsverksamheten har framförts önskemål om att rättsavdelningen tar fram styrdokument i vilket det förtydligas vilka biståndsformer som ska utgå till de personer som är inskrivna i vårt mottagningssystem, det gäller både de som är asylsökande och de med uppehållstillstånd som fortfarande bor kvar i våra boenden fram tills de blir kommunplacerade.

Det grundläggande biståndssystemet för de utlänningar som är inskrivna i vårt mottagningssystem utgår från LMA. Detta utesluter inte att andra biståndssystem kan komma ifråga. I de flesta fall förhindrar regelverket att dubbla förmåner betalas ut för samma behov, t.ex. 1 § andra stycket LMA, 2 kap. 1 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453), förkortad SoL, 5 kap. 12 § andra stycket socialförsäkringsbalken (SFB). Det finns dock undantag vilket gör regelverket otydligt i vissa fall.

De bistånds- och välfärdssystem som är aktuella i detta ställningstagande är följande.

- Bistånd enligt LMA
- Försörjningsstöd enligt socialtjänstlagen
- Bosättningsbaserade förmåner enligt socialförsäkringsbalken
- Studiestöd enligt studiestödslagen (1999:1395)

3. Gällande rätt

Se bilaga.

4. Rättslig bedömning

4.1 Felaktiga utbetalningar

Innan frågan hur de olika biståndssystemen förhåller sig till varandra besvaras behövs en belysning av lagen om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Denna lag tillkom för att motverka bidragsbrott och för att underlätta för myndigheterna att bistå varandra i detta arbete. På sidan 16 i prop. 2007/08:48 uttrycks detta bland annat på följande sätt.

Att stävja och uppdaga felaktiga utbetalningar är även en betydelsefull del i arbetet med att förhindra bidragsbrottslighet. En omfattande brottslighet som inte

förhindras eller beivras på ett effektivt sätt, medför att regelefterlevnaden riskerar att försvagas. Det är därför ett angeläget samhällsintresse att så långt det är möjligt förhindra brott mot välfärdssystemen. Detta är också av betydelse för att långsiktigt kunna bevara tilltron till välfärdssystemen.

För Migrationsverkets del innebär lagen att verket har en underrättelseskyldighet då det finns anledning att anta att en förmån betalats ut felaktigt eller med ett för högt belopp. Vad gäller begreppet anledning att anta så definieras detta i prop. 2007/08:48 s. 24.

För att underrättelseskyldighet ska inträda bör omständigheterna i ett ärende vara sådana att det finns anledning att anta att beslutet eller utbetalningen är felaktig med utgångspunkt i de omständigheter som en myndighet får kännedom om. Avsikten är inte att den myndighet som gör antagandet om en felaktighet av det skälet ska företa någon särskild utredning. Inte heller är avsikten att denna myndighet ska ha särskild kännedom om de bestämmelser där förmånen regleras och exempelvis kunna avgöra om två förmåner kan utgå samtidigt.

Detta innebär att Migrationsverket inte behöver göra någon egen utredning för att ta reda på om det skett en felaktig utbetalning från välfärdssystemen utan kan lämna en sådan underrättelse om det finns anledning att göra det. Nedan kommenteras detta under varje avsnitt för sig.

4.2 Hur förhåller sig biståndssystemen till varandra

4.2.1 LMA vs försörjningsstöd och omkostnadsersättning

Även den som är asylsökande kan beviljas bistånd enligt SoL.¹ Här kan nämnas t.ex. hemtjänst² samt begravningskostnader³ hänförliga till dödsboet. Den grundläggande förutsättningen är att aktuellt bistånd inte motsvaras av något bistånd som kan utgå med stöd av LMA, se 1 § andra stycket LMA. Av förarbetena till 17 § LMA framgår att den som omfattas av andra bidragsformer för sin försörjning, via socialtjänst m.fl., inte har rätt till dagersättning enligt LMA (prop. 1993/94:94 s. 100). När en utlänning som omfattas av LMA och har rätt till bistånd enligt den lagen får försörjningsstöd, av motsvarande karaktär, med stöd av 4 kap. 1 § SoL ska Migrationsverket lämna en underrättelse om detta eftersom det finns anledning att anta att det är fråga om en felaktig utbetalning. Ändrar inte underrättad myndighet sin utbetalning bör verket i vanlig ordning göra en behovsprövning av bistånd enligt LMA.

En fråga som regelbundet uppkommit i Migrationsverkets verksamhet är hur vi ska behandla ansökan om dagersättning till ett ensamkommande barn som placerats i familjehem och där familjen, förutom arvode, uppbär så kallad omkostnadsersättning från kommunen. Omkostnadsersättningen är bland annat tänkt att täcka sådana kostnader som annars skulle täckts av dagersättningen. För att kunna besvara den frågan måste först utredas om omkostnadsersättning är sådant bistånd

¹ Prop. 1993/94:94 s. 94.

² Kammarrätten i Jönköpings mål nr 3279-03.

³ Regeringsrättens avgörande RA 2009 ref. 29, Kammarrätten i Jönköpings mål nr 1161-10.

som ges ut med stöd av 4 kap. 1 § SoL eller om det är någon annan form av ersättning från kommunen. Omkostnadsersättningen till familjehem är en del av det avtal mellan familjehemmet och socialnämnden som upprättas med stöd av 6 kap. 6 b § SoL. Omkostnadsersättningen delas in i en grundkostnad och en tilläggskostnad.⁴ Utifrån dessa förutsättningar är omkostnadsersättning inte ett sådant bistånd som beslutas och ges ut med stöd av 4 kap. 1 § SoL och således kan det heller inte vara fråga om felaktig utbetalning, även om själva biståndet i form av placering i familjehem utgör sådant bistånd som beslutas med stöd av 4 kap. 1 § SoL. Därmed finns sällan anledning att anta att det skett en felaktig utbetalning. Migrationsverket ska därför göra en behovsprövning vid prövning av ansökan om dagersättning enligt LMA och beakta att det utgår omkostnadsersättning till familjehemmet som ska täcka de behov som vanligtvis dagersättningen är tänkt att täcka. Beloppet på omkostnadsersättningen är väsentligt högre än det belopp som barnet kan få via bistånd enligt LMA.⁵

Det bör här uppmärksammas att vissa kommuner gör avdrag för dagersättning vid framräknandet av omkostnadsersättningen och att detta kan få till följd att verket bifaller ansökan om dagersättning. Även ansökningar om särskilt bidrag enligt LMA kan påverkas av att det utgår omkostnadsersättning. Det bör också uppmärksammas att andra typer av placeringar, t.ex. placering i jourhem, och att andra barn som omfattas av LMA kan innebära att verket måste göra samma typ av prövning vid ansökan om bistånd enligt LMA som nämnts i detta avsnitt.

Omkostnadsersättningen har bedömts vara en sekretessbelagd uppgift i förhållande till ett familjehemsplacerat barns biologiska föräldrar och det kan därmed vara svårt för god man att få del av uppgiften.⁶

Uppgift om att omkostnadsersättning utgår därför att barnet är familjehemsplacerat torde mot bakgrund av omkostnadsersättnings storlek utifrån SKR:s rekommendationer, se not 5, utgöra tillräcklig grund för att avslå ansökan om bistånd enligt LMA.

4.2.2 LMA vs bosättningsbaserade förmåner

En utlänning som fått folkbokföringsgrundande uppehållstillstånd har ofta rätt till bosättningsbaserade förmåner, 5 kap. 2, 3, 9 och 12 §§ SFB, även om grunden för rätt till bosättningsbaserade förmåner utgår från att personen är bosatt här i landet. Bosättningsbegreppet kan ha olika innebörd beroende på vilken lag det är fråga om. Bosättningsbegreppet inom socialförsäkringen har dock störst likheter med det inom folkbokföringen.⁷ Grunden för bosättningsbegreppet inom folkbokföringen utgår från den s.k. dygnsviloprincipen. En person ska anses bosatt här om denne kan antas komma att regelmässigt ha sin dygnsvila här under minst ett år, 3 § folkbokföringslagen (1991:481). Frågan om bosättningsbegreppet är dock inte av avgörande betydelse eftersom det av 5 kap. 12 § första stycket SFB framgår att det

⁴ Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) Cirkulär 08:81 s. 10.

⁵ Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) Cirkulär 20:52, meddelandet uppdateras varje år och får då ett nytt nummer.

⁶ Kammarrätten i Sundsvalls mål nr 2260-2000.

⁷ Hessmark m.fl. Socialförsäkringsbalken, En kommentar, Avd. A–C, andra upplagan s. 137–147.

dessutom krävs uppehållstillstånd för att komma ifråga för dessa förmåner om detta är en förutsättning enligt utlänningslagen för utlänningens vistelse här i landet.

De bosättningsbaserade förmånerna finns uppräknade i 5 kap. 9 § SFB. I 5 kap. 12 § SFB finns en bestämmelse i andra stycket med liknande innehåll som den som återfinns i 1 § andra stycket LMA. Bestämmelsen innebär att en person med uppehållstillstånd inte har rätt till bosättningsbaserade förmåner om denne fortfarande får bistånd enligt LMA och om den bosättningsbaserade förmånen har sin motsvarighet i LMA. Bosättningsbaserade förmåner kan således utgå för personer med uppehållstillstånd om dessa förmåner inte har sin motsvarighet i LMA. Exempel på en bosättningsbaserad förmån som sannolikt kan utgå även om utlänningen fortfarande får bistånd enligt LMA är s.k. assistansersättning, 5 kap. 9 § och 51 kap. SFB.

Här bör uppmärksammas att det till skillnad mot vad som gäller mellan bistånd enligt LMA och försörjningsstöd enligt SoL krävs här att bistånd enligt LMA ska ha utbetalats för att regeln i 5 kap. 12 § andra stycket SFB ska vara tillämplig. Det räcker således inte med att den sökande omfattas av LMA.

Bistånd enligt LMA lämnas i form av logi, bostadsersättning, dagersättning och särskilt bidrag, 13 § LMA. Utifrån detta torde det vara aktuellt för Försäkringskassan att vägra alla bosättningsbaserade förmåner som har karaktär av försörjningsstöd.⁸ Om Försäkringskassan betalar ut förmåner som har sin motsvarighet i LMA och aktuell person fortfarande får bistånd enligt LMA utbetalat till sig finns det anledning att anta att det skett en felaktig utbetalning och därmed är det verkets skyldighet att underrätta Försäkringskassan om detta med stöd av lagen om felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Gör Försäkringskassan den bedömningen att den bosättningsbaserade förmånen ändå ska utgå bör verket i vanlig ordning behovspröva huruvida bistånd enligt LMA också ska utgå. Detta i enlighet med hur bestämmelserna i LMA ser ut. Här bör uppmärksammas att det framgår att prövningen av om det ska utgå bistånd i form av t.ex. dagersättning har sin utgångspunkt i om den sökande saknar egna medel eller inte. En person som regelbundet uppbär en bosättningsbaserad förmån saknar inte egna medel och torde därför inte ha rätt till bistånd enligt LMA.

4.2.3 LMA vs studiestöd

En utlänning som omfattas av LMA på grund av att denne fortfarande vistas på förläggning i enlighet med 8 § LMA kan ha rätt till studiestöd om denne anses bosatt här i landet och har permanent uppehållstillstånd. Med bosatt menas här den som anses bosatt enligt 5 kap. 2–8 §§ SFB, 3 § Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 2006:7) om utländska medborgares rätt till studiestöd.

Studiestöd lämnas i form av studiehjälp, som man får när man läser på gymnasiet m.m. och är ett bidrag eller studiemedel, som består av ett lån och ett bidrag och som man söker själv och som man tidigast kan få andra kalenderhalvåret det år man fyller 20 år. Oavsett vilken form av studiestöd utlänningen får finns ingen

⁸ Hessmark m.fl. a.a. s 165.

bestämmelse i studiestödslagen liknande den som finns i 5 kap. 12 § SFB eller i 1 § andra stycket LMA utan detta regelverk medger att denna förmån ges.

Detta får till följd att om studiestöd beviljas till den som fortfarande omfattas av LMA kan det sannolikt inte vara fråga om en felaktig utbetalning, CSN beslutar och betalar ut med stöd av bestämmelserna i sitt eget regelverk.

Detta innebär att när verket får del av information om att utlänningen i fråga får del av studiestöd måste vi ompröva ärende om dagersättning utifrån utlänningens nya ekonomiska förutsättningar.

Vanligtvis torde en sådan omprövning resultera i att dagersättningen avslås. Med anledning av att det förekommer att studiestöd även ges till utlänningar vars uppehållstillstånd löpt ut kan det i dessa fall finnas anledning att anta att det skett en felaktig utbetalning och därmed bör i dessa fall en underrättelse om detta skickas till CSN.⁹

⁹ Notera dock 2 kap. 4 a § fjärde stycket studiestödslagen varav framgår att studiehjälp får lämnas till studerande som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd även efter det att tillståndet har upphört att gälla om den studerande har ansökt om ett fortsatt tillstånd på samma grund eller om ett nytt tillstånd med stöd av någon bestämmelse i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige och ansökan har kommit in till Migrationsverket innan det tidigare tillståndet har upphört att gälla.

Bilaga till RS/020/2021**Gällande rätt****Lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.**

1 § I denna lag ges bestämmelser om sysselsättning för och bistånd till utlänningar som

1. har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 eller 2 a § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser (asylsökande),
2. har beviljats uppehållstillstånd med tillfälligt skydd eller uppehållstillstånd efter tillfälligt skydd med stöd av bestämmelserna i 21 kap. 2, 3, 4 eller 6 § utlänningslagen och som inte är folkbokförda här i landet, eller
3. har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige och av särskilda skäl medgetts rätt att vistas här medan ansökan prövas.

Den som omfattas av denna lag har inte rätt till bistånd enligt 4 kap.

1 § socialtjänstlagen (2001:453) för förmåner av motsvarande karaktär. Rätt till bistånd föreligger inte heller för bostadskostnader.

1 a § Barn under 18 år som saknar uppehållstillstånd och som inte vistas på en förläggning omfattas inte av denna lag, om de bor hos en vårdnadshavare som har uppehållstillstånd.

Utlänningar som är medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater omfattas av denna lag endast om det finns synnerliga skäl³ för det.

Utlänningar som avses i 1 § första stycket 1 som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och vars rätt till bistånd enligt denna lag har upphört omfattas inte av lagen om de ansöker om ett fortsatt tillstånd på samma grund⁴ eller ansöker om ett nytt tillstånd med stöd av någon bestämmelse i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige och ansökan har kommit in till Migrationsverket innan det tidigare tillståndet har upphört att gälla.

En utlänning som vistas här med stöd av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 eller 15 b §5 utlänningslagen (2005:716) omfattas inte av denna lag. Detsamma gäller en utlänning för vilken en ansökan om ett sådant tillstånd är under prövning.

13 § Bistånd enligt denna lag lämnas i form av logi, bostadersättning, dagersättning och särskilt bidrag.

17 § En utlänning som omfattas av denna lag och som saknar egna medel har rätt till bistånd för sin dagliga livsföring (dagersättning).

I 10 § anges i vilka fall dagersättning får sättas ned.

18 § Föreligger annat angeläget behov har utlänningen rätt till särskilt bistånd för det (särskilt bidrag).

Förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl.

5 § Dagersättningen ska täcka kostnader för livsmedel, kläder och skor, fritidsaktiviteter, hygienartiklar och andra förbrukningsvaror.

Dagersättningen ska även täcka utgifter för hälso- och sjukvård, tandvård samt läkemedel om inte annat följer av förordningen (1994:362) om vårdavgifter m.m. för vissa utlännningar.

7 § Särskilt bidrag enligt 18 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. lämnas för kostnader som uppstår på grund av särskilda behov. Det särskilda bidraget får avse kostnader som är nödvändiga för en dräglig livsföring, t.ex. kostnader för vinterkläder, glasögon, kosttillskott, handikapputrustning och spädbarnsutrustning.

Att särskilt bidrag i vissa fall får lämnas för avgifter för sjukvård, läkemedel och tandvård framgår av förordningen (1994:362) om vårdavgifter m.m. för vissa utlännningar.

Socialtjänstlagen (2001:453)

2 kap.

1 § Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område, och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra huvudmän.

Bestämmelser om ansvarsfördelningen mellan kommuner i fråga om stöd och hjälp enligt denna lag finns i 2 a kap.

I fråga om den som omfattas av lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. finns det särskilda bestämmelser om bistånd och placering av barn i den lagen.

4 kap.

1 § Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.

Den som inte kan försörja sig men som kan arbeta har rätt till försörjningsstöd enligt första stycket om han eller hon står till arbetsmarknadens förfogande. Om det finns godtagbara skäl har den enskilde rätt till försörjningsstöd även om han eller hon inte står till arbetsmarknadens förfogande.

Vid prövningen av behovet av bistånd för livsföringen i övrigt får hänsyn inte tas till den enskildes ekonomiska förhållanden om rätten att ta ut avgifter för biståndet regleras i 8 kap.

Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.

6 kap.

6 b § Socialnämnden ska i samband med beslut om placering i ett familjehem ingå avtal med dem som nämnden avser att anlita som familjehem. Nämndens och familjehemmets åtaganden som avser barnets behov av stöd och skydd under placeringen ska framgå av avtalet.

Socialförsäkringsbalken**5 kap.**

2 § Vid tillämpning av bestämmelserna i denna balk ska, om inget annat särskilt anges, en person anses vara bosatt i Sverige om han eller hon har sitt egentliga hemvist här i landet.

3 § Den som kommer till Sverige och kan antas komma att vistas här under längre tid än ett år ska anses vara bosatt här i landet. Detta gäller dock inte om synnerliga skäl talar mot det. En utlänning som enligt 4 § andra stycket folkbokföringslagen (1991:481) inte ska folkbokföras ska inte heller anses vara bosatt här.

En i Sverige bosatt person som lämnar landet ska fortfarande anses vara bosatt här i landet om utlandsvistelsen kan antas vara längst ett år.

9 § Den som är bosatt i Sverige är försäkrad för följande förmåner:

<i>Avdelning B Familjeförmåner</i>	
• 1. föräldrapenning på lägstanivå och grundnivå,	(11 och 12 kap.)
• 2. barnbidrag,	(15 och 16 kap.)
• 3. underhållsstöd,	(17–19 kap.)
• 4. adoptionsbidrag,	(21 kap.)
• 5. omvårdnadsbidrag	(22 kap.)
<i>Avdelning C Förmåner vid sjukdom eller arbetsskada</i>	
• 6. sjukpenning i särskilda fall,	(28 a kap.)
• 7. rehabilitering, bidrag till arbetshjälpmedel, särskilt bidrag och rehabiliteringspenning i särskilda fall,	(29–31 a kap.)
• 8. sjukersättning och aktivitetsersättning i form av garantiersättning,	(33 och 35–37 kap.)
<i>Avdelning D Särskilda förmåner vid funktionshinder</i>	
• 9. merkostnadsersättning,	(50 kap.)
• 10. assistansersättning,	(51 kap.)

• 11. bilstöd,	(52 kap.)
<i>Avdelning E Förmåner vid ålderdom</i>	
• 12. garantipension,	(55, 56, 65–67 och 69–71 kap.)
• 13. särskilt pensionstillägg,	(73 kap.)
• 14. äldreförsörjningsstöd,	(74 kap.)
<i>Avdelning F Förmåner till efterlevande</i>	
• 15. efterlevandestöd,	(77, 79 och 85 kap.)
• 16. garantipension till omställningspension,	(77, 81 och 85 kap.)
<i>Avdelning G Bostadsstöd</i>	
• 17. bostadsbidrag,	(95–98 kap.)
• 18. bostadstillägg, och	(100–103 kap.)
• 19. boendetillägg.	(103 a–103 e kap)

12 § Till den som enligt utlänningslagen (2005:716) behöver ha uppehållstillstånd i Sverige får bosättningsbaserade förmåner lämnas tidigast från och med den dag då ett sådant tillstånd börjar gälla men inte för längre tid tillbaka än tre månader före det att tillståndet beviljades. Om det finns synnerliga skäl, får förmåner lämnas även om uppehållstillstånd inte har beviljats.

Till den som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd får bosättningsbaserade förmåner lämnas utan hinder av att tillståndet har upphört att gälla, om en ansökan om fortsatt uppehållstillstånd har kommit in till Migrationsverket innan det tidigare tillståndet har upphört att gälla och ansökan avser ett fortsatt tillstånd på samma grund eller ett nytt tillstånd med stöd av någon bestämmelse i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige. Om ansökan avslås får förmåner lämnas till dess att utlänningsens tidsfrist för frivillig avresa enligt 8 kap. 21 § första stycket utlänningslagen har löpt ut. Om avslagsbeslutet inte innehåller någon tidsfrist för frivillig avresa får förmåner lämnas till dess att beslutet har fått laga kraft.

Förmåner enligt första stycket lämnas inte för tid då bistånd enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. har lämnats till den försäkrade, om förmånerna är av motsvarande karaktär.

Studiestödslagen (1999:1395)**2 kap.**

4 § Studiehjälp får lämnas till studerande som är svenska medborgare.

Studiehjälp får också lämnas till studerande som inte är svenska medborgare, om de studerande

1. är bosatta i Sverige och har permanent uppehållstillstånd här, och
2. har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här.

Kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 gäller inte för personer som har fått en varaktig anknytning till Sverige och som är

1. utländska medborgare med uppehållsrätt enligt 3 a kap. 3 eller 4 § utlänningslagen (2005:716),
2. schweiziska medborgare med uppehållstillstånd, eller
3. familjemedlemmar till schweiziska medborgare som avses i 2 och själva har uppehållstillstånd.

Studiehjälp får lämnas även om kravet på permanent uppehållstillstånd i andra stycket 1 inte är uppfyllt, om den studerande har beviljats ett uppehållstillstånd som har tidsbegränsats enligt lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige eller har beviljats ett uppehållstillstånd enligt den lagen eller om det finns särskilda skäl för att lämna studiehjälp.

I 1 kap. 4–7 §§ finns bestämmelser om att vissa utländska medborgare ska jämföras med svenska medborgare.

4 a § Studiehjälp får lämnas till studerande som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd även efter det att tillståndet har upphört att gälla om den studerande har ansökt om ett fortsatt tillstånd på samma grund eller om ett nytt tillstånd med stöd av någon bestämmelse i lagen (2016:752) om tillfälliga begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige och ansökan har kommit in till Migrationsverket innan det tidigare tillståndet har upphört att gälla. Om ansökan avslås får studiehjälp lämnas till dess att utlänningens tidsfrist för frivillig avresa enligt 8 kap. 21 § första stycket utlänningslagen (2005:716) har löpt ut. Om avslagsbeslutet inte innehåller någon tidsfrist för frivillig avresa får studiehjälp lämnas till dess att beslutet har fått laga kraft.

3 kap.

2 § Studiemedel får lämnas till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som bestäms av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

Studiemedel får lämnas även till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som avses i 2 kap. 2 §. I sådana fall får dock studiemedel lämnas tidigast från och med det andra kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år, om inte något annat följer av bestämmelser som regeringen meddelar.

Centrala studiestödsnämndens föreskrifter och allmänna råd (CSNFS 2006:7) om utländska medborgares rätt till studiestöd

3 § I dessa föreskrifter och allmänna råd har begreppen uppehållstillstånd och uppehållsrätt samma betydelse som i utlänningslagen (2005:716). Med förälder avses biologisk förälder eller adoptivförälder.

Till 1 kap. 6 § andra punkten studiestödslagen (1999:1395) meddelar CSN följande allmänna råd

Med uppehållstillstånd i Sverige avses sådant uppehållstillstånd som beslutats av Migrationsverket i enlighet med 4 kap. 9 § eller 16 a § utlänningsförordningen (2006:97).

Till 2 kap. 4 § och 3 kap. 4 § studiestödslagen (1999:1395) meddelar CSN följande allmänna råd

Vid bedömningen av om en studerande ska anses vara bosatt i Sverige bör bestämmelserna i 5 kap. 2–8 §§ socialförsäkringsbalken tillämpas.